

פרויקט אורח:

מלי דה-קאלו מוקי צור מספר סיפורים

מוקי צור – היסטוריון, סופר וחוקר מובהק של העליה השנייה והשלישית - הוא הקול הדובר בעבודת הווידיאו של מלי דה-קאלו, בפרויקט מיוחד שנעשה לתערוכה במוזיאון בית אורי ורמי נחושתן. מוקי צור, יליד ירושלים, שהגיע לקיבוץ עין גב במסגרת גרעין נח"ל והצטרף לקיבוץ כחבר מן המניין, חי את מרבית חייו הבוגרים על שפת הכנרת והוא חוקר את חייהם של אלה שהתקבצו סביבה. עבודת הווידיאו של מלי דה-קאלו מדגישה את קולו המדבר, מתוך מחשבה על דמותו ותפקודו בתרבות הישראלית כמספר סיפורים (Story-teller), וכמי שרואה את תפקיד ההיסטוריון לא כקול רשמי ועליון של מתעד הרשומות, אלא כקול שבא מלמטה, מתוך הדיבור והמעשה היומיומיים. "הפעולה 'מייצרת' סיפורים", אומרת חנה ארנדט, "אך אפילו הגיבור המיתולוגי אכילס נותר תלוי במספר הסיפורים, במשורר או בהיסטוריון שבלעדיהם כל מה שעשה היה לשווא". בלי מספר הסיפורים ובלי קהל מאזיניו - לא היה נוצר המיתוס ולא הייתה נולדת ההיסטוריה, אותו "סיפור עצום שאין לו התחלה ואין לו סוף". מוקי צור- קורא היומנים, אוצר הווידיויים, אוגר הזיכרונות ומאזין הקולות הפרטיים - מדברר בסיפוריו שיחות ורגשות, מחשבות ודיאלוגים, ומקים לתחייה דמויות ומערכות יחסים, כאילו היה שם, כאילו ידו הורמה בשיחת הקבוצה אי-אז.

נושא השיחה של מלי דה-קאלו עם מוקי צור נסב על סיפורי אנשים, על מקום ועל נוף. המוקד והלב היא הכנרת, "הקוסמת האכזרייה", כפי שכינה אותה ברל קצנלסון, שהשפיעה באופן גורלי על חייהם של אנשים רבים, והייתה לאייקון ספרותי וחזותי בתרבות הישראלית-ציונית. דה-קאלו, שעבודתה בשנים האחרונות מתמקדת בדמויות של מספרים, במונולוגים ובמלאכת אריגת ועריכת הסיפור ויתרה הפעם על הנוכחות הפיסית של המספר לטובת הקול הדובר שמנהל מערכת יחסית מופשטת-קונקרטיית עם הדימוי הנוכח/נעלם של הכנרת. סיפוריו של מוקי וקולו המתנגן והחם מסתעפים על רקע מסע-צילום איטי סביב הכנרת, המתבונן בה מרחוק או מקרוב, בהתאם לתוואי הדרך. הסרט מחבר בין הנוף, הקול וגיבורי הסיפורים, ומבקש לפענח דבר-מה ממסתרי הקשר ביניהם.

טלי תמיר